

Долги години македонското малцинство во Бугарија мака мачи да ги добие основните права кои му следуваат на едно малцинство. Тие секојдневно се изложени на различни пропаганди, а сè уште не им е регистрирана ниту политичката партија ОМО ПИРИН. Сега се во исчекување на решението од Стразбур, откако претходно до него испратиле тужба во врска со одземањето на регистрацијата на ОМО ПИРИН од страна на бугарската држава. Во меѓувреме, на секаков можен начин се обидуваат да ја негуваат својата култура и идентитет.

■ Разговорот го водеше: Жаклина МИТЕВСКА

☀ Господине Стојков, од неодамна стартувате со Пиринскиот македонски информативен центар, преку кој ќе се трудите да информирате за сè она што се случува со Македонците во Бугарија, со нарушувањето на нивните права и воопшто положбата која ја имаат таму. Кажете ни нешто повеќе за овој Центар?

☀ Има ли некаква промена во односот на бугарските власти кон македонското малцинство по најавите дека во 2007 година Бугарија ќе влезе во Европската унија?

СТОЈКОВ: Промените се минимални. Иако се забележува одредено омекнување поради европскиот притисок, сепак негирањето продолжува со полна

сила. Се надеваме дека тоа ќе се промени, особено по зачленувањето на Бугарија во Унијата во 2007 година.

☀ Што се случува со Вашата политичка организираност? Имаше неколку обиди за регистрација на ОМО ПИРИН, но неуспешни. Кои се Вашите следни чекори по тужбата во Стразбур?

НЕКОЈ НАЦИЈАТА НЕ Н

СТОЈКОВ: Од пооддамна се чувствува потреба за редовно известување за македонските активности во Пиринска Македонија, како и за случувањата во Бугарија, кои на некој начин ги засегаат Македонците. Многу време работиме на ова поле и најпосле, по многу перипетии, успеавме во нашата намера. Пиринскиот македонски информативен центар ќе се труди преку Интернет да информира што е можно поголем број македонски организации, активисти, правнозаштитни организации, медиуми и одделни новинари за проблемите и работата на македонските организации во Бугарија. Основен проблем ни е обезбедувањето на информацијата. За среќа, моето ангажирање во Претседателството на ОМО ПИРИН и соработката со "Народна волја" и "Македонски глас" ми овозможува да собирам доволно информации. Друг проблем се адресите на кои тие треба да се доставуваат. По пуштањето на првите соопштенија ни се јавуваа луѓе за да ни искажат поддршка, а некои информации беа објавени на веб-страниците на различни македонски организации. Се надевам дека ќе успееме да продолжиме со оваа иницијатива, да не дозволиме да згасне, при што со работењето и со искуството ќе ги отстрануваме слабостите и пропустите.

НЕ ЧИНИМЕ МЕЃУ СЕБЕ, А НЕ СМЕ РАЗЕДИНЕТИ

☀ Како се организирани Македонците кај нашиот источен сосед, зошто таму сè уште е присутен синдромот на разединетост?

СТОЈКОВ: Сега повеќето Македонци во Бугарија, околу две третини македонски активисти се организирани во партијата ОМО ПИРИН. Освен тоа, постојат и неколку македонски организации и друштва: ТМО ВМРО (независна), Друштвото на Помаците "Сонце", ОМО "Илинден", Културно-просветно друштво "Светилник", Македонско христијанско братство и др. Треба да се спомне особено значајната улога на Друштвото за бугарско-македонско пријателство, во кое членуваат истакнати македонски и бугарски интелектуалци.

Синдромот на разединетост, како што го нарекувате, е нормална демократска појава - различните ставови се изразуваат преку различни организации. Би било многу чудно ако успееме да постигнеме целосно единство - мислам ќе поставиме светски рекорд. Проблемот не е и никогаш не бил во разединетоста. Проблемот е во спротивставеноста, во меѓусебните судири. Тоа го уништува македонското движење. Потрошивме многу време во празни обиди да постигнеме целосно единство. На оваа кауза ѝ посветивме 12 години, а успеавме да постигнеме само делумен резултат: ја создадовме првата македонска партија во Бугарија со обединувањето на неколку македонски организации. Последниот обид, од годинава, за целосно обединување, пропадна. Тоа нè натера да ја смениме концепцијата. Сега се стремиме кон соработка меѓу сите македонски формации во Бугарија, а тоа го направивме со повеќето. На пример, собирот кој годинава ќе го одржиме на 24 април во Мелник, посветен на 90-годишнината од убиството на Јане Сандански е во организација на: ОМО ПИРИН, ОМО "Илинден" ПИРИН, Друштвото "Сонце", ТМО ВМРО (независна), весниците "Народна волја" и "Македонски глас". Одлична соработка воспоставивме и со Друштвото за бугарско-македонско пријателство. Можеби тоа ќе доведе до создавање на македонска политичка заедница во Бугарија, за што постои надеж.

СТОЈКОВ: Го очекуваме решението на Судот во Стразбур во врска со одземањето на регистрацијата на нашата партија, а дури потоа ќе ги планираме следните чекори. Меѓутоа, едно е јасно - Македонците во Бугарија немаат друг политички заштитник, затоа е неопходна ОМО ПИРИН и затоа за нас нема друга алтернатива освен регистрирањето партија.

☀ Нешто повеќе за македонските весници "Народна волја" и новиот весник "Македонски глас". Колку тие помагаат да се докаже македонскиот идентитет?

СТОЈКОВ: Овие два, засега единствени, македонски весника во Бугарија заемно се дополнуваат. "Народна волја" зад себе има 25-годишна историја на одбрана на македонската вистина. Тој е специјализиран во разобличувањето на антимакедонските лаги, расветлување на историските прашања, запознавање на Македонците во Бугарија со политичките и културните збиднувања кај Македонците во светот. "Македонски глас" е замислен како политички билтен, кој информира за македонските активности

СРЕДБА НА МАКЕДОНЦИ ВО ПИРИН, 2004 ГОДИНА

во земјата, ги објавува писмата и декларациите на македонските партии и организации, им посветува внимание на конкретни и актуелни проблеми. Со тоа "Македонски глас" е многу близок до Пиринско македонскиот информативен

центар. Редакциите на двата весника добро соработуваат и можат да бидат пример за македонските организации во Бугарија, за тоа дека одвоеното постоење не треба да значи спротивставено дејствување, кога каузата е една и иста.

И ЈА СОЗДАЛ ЗА ИНАЕТ!

НАВРЕДИТЕ ИМ СЕ ОДБРАНБЕН СИСТЕМ

☀ Бугарија ни ја призна државата, но не ни ја призна нацијата. Како Македонец кој одамна живее во оваа земја, можете ли да посочите каде најмногу Ви се нарушени правата?

СТОЈКОВ: Бугарија воопшто не го признава нашето постоење. Оттаму е јасно дека не може воопшто да се зборува за почитување на некакви малцински права во однос на Македонците во Бугарија. Значи, основниот проблем е негирањето на нашето постоење. На ова се надоврзуваат сите други проблеми кои тука ги имаме. На второ место можам да ги посочам честите навреди на адреса на Македонците во медиумите, при што ни се скратува демократското право на одговор. Обично овде нè нарекуваат предавници, родоотстапници, србомани, антибугарски елементи, неписмени, lumpени итн. Ниту една од судските постапки кои сме ги покренале за навреда не завршила успешно - бугарските судови одолговлекуваат до бескрај.

СТОЈКО СТОЈКОВ ОД ГРАДОТ ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ ВО 2005

луваат теории дека македонската нација е вештачка творба, дека ја создал некој од некаде, за инает на Бугарија, дека тоа се вршело со страотно насилство при што загинале дури 170.000 Бугари од Македонија затоа што не сакале да станат Македонци. Тие го негираат и правото на самоопределување на Македонците во Бугарија, тврдејќи дека тоа мора да се базира на објективни критериуми, кои сами ги определуваат, а според нивните критериуми Македонци не може да постојат. Преку ова го аргументираат непризнавањето на Македонците во земјава наспроти резултатите во последните шест пописи, во кои илјадници луѓе се самоопределиле како Македонци.

ИАКО НЕГИРААТ, НИЕ СЕ САМООПРЕДЕЛИВМЕ

☀ Каква е бугарската антимакедонска пропаганда?

СТОЈКОВ: Бугарската пропаганда продолжува да се врти околу истата основна теза дека македонски народ, јазик итн. не постојат, туку сè тоа е бугарско. Кога поддржувачите на великобугарските тези ќе се судрат со реалноста на постоењето на македонската нација, тие тоа го негираат, па измислуваат теории дека македонската нација е вештачка творба, дека ја создал некој од некаде, за инает на Бугарија, дека тоа се вршело со страотно насилство при што загинале дури 170.000 Бугари од Македонија затоа што не сакале да станат Македонци. Тие го негираат и правото на самоопределување на Македонците во Бугарија, тврдејќи дека тоа мора да се базира на објективни критериуми, кои сами ги определуваат, а според нивните критериуми Македонци не може да постојат. Преку ова го аргументираат непризнавањето на Македонците во земјава наспроти резултатите во последните шест пописи, во кои илјадници луѓе се самоопределиле како Македонци.